

Výzvy a vnímavost k nim

Nepředmětné výzvy nemohou být předmětně uchopeny – a to z podstaty věci. Jediný způsob, jakým je možno se s nimi dostat do kontraktu, je vnímavost vůči nim, která je podmínkou reakce na ně. Kdo není vůči takovým výzvám vnímavý, je prostě odkázán (v nejlepším případě, pokud si tuto svou ‚nedostatečnost‘ vůbec uvědomí) na vnímavost těch druhých. Ovšem vedle základní, primitivní, primordiální vnímavosti je zvláště zapotřebí schopnosti nepředmětné výzvě co možno náležitě porozumět. To už je ovšem lidský výkon, to není pouhé přijetí a převzetí ‚čehosi‘, protože nic takového „tu“ není. Zpředmětněná výzva už není výzvou originární, nýbrž je už vždycky někým vnímána a chápána, tj. je registrována a interpretována. Všeobecná platnost je založena teprve tímto vnímáním a chápáním; originární (nepředmětná) výzva je vždy jedinečně adresná, tj. přichází z budoucnosti, ale skrze budoust určitého subjektu. Vnímavost vůči nepředmětným výzvám je zvláštní dar: je to schopnost se odevzdat něčemu, co ‚není‘, jako něčemu určitému (byť nejsoucím) a dát se do jeho služeb tak, že ona výzva se jakoby stane „skutečnou“ (přesně: předmětnou, zpředmětněnou) právě tou reakcí jí oddaného subjektu. Ostatní lidé si ovšem mohou vytvořit jakási pravidla, podle nichž se budou rozhodovat takovou zpředmětněnou, tj. vyslovenou výzvu uznat nebo neuznat. Ale všechna taková pravidla mají pouze pomocný charakter a nepředstavují žádným způsobem návod na vnímání takové výzvy. Jako nástroj mají tedy především negativní úlohu, totiž jak se vyvarovat uznání pseudo-výzev jako pravých. Ale každá výzva je jedinečná, a jenom ten, koho oslovila, je povolán, aby ji zaslechl. V zásadě je možné, že určitá výzva přijde jen k jednomu člověku a jen jednou; nelze však vyloučit, že k jednomu i víckrát, a možná dokonce přijde a osloví různé lidi (a tudíž v různých jejich situacích). Ale jedinou kontrolou zůstává výsledek zaslechnutí a porozumění výzvě ze strany nikoli už jen jednoho subjektu, ale i více subjektů, neboť i když je každá výzva jedinečná a přichází (obvykle) jen k jednomu (nebo snad dvěma, třem), může se velmi závažným způsobem týkat i více, ba mnoha lidí, celých společností a celých kultur nebo civilizací. Teprve v čase, v průběhu dění, v dějích a dějinách se prokáže (může prokázat), že šlo o správné zaslechnutí a porozumění výzvě, ba že šlo vskutku o „pravou“ výzvu. Může se dokonce stát, že v určité situaci se nenajde nikdo, kdo výzvu zaregistruje a kdo na ni zareaguje; a může se stát, že mnohem později někdo, kdo se důkladně s onou situací obeznámí, může uspět a pochopit, o jakou výzvu tehdy šlo a že (nebo i proč) byla oslyšena nebo špatně pochopena.

(Písek, 030704-6.)